



Nel Coumans, de moeder van het CBR-project, was weer even terug in Zambia

Nel Coumans, de voorzitter van Stichting Jonathan, heeft een zeer ruime ervaring in ontwikkelingswerk. In het in 1968 opgerichte Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking, het COV, was zij een van de eerste medewerkers. De afgelopen decennia heeft de stichting die nog altijd floreert en opereert vanuit een oud, maar sfeervol gebouwencomplex aan de Rijksweg in Cadier en Keer, haar bestaansrecht volop bewezen.

In deze nieuwsbrief

- Een interview met mw. Nel Coumans over het bezoek dat zij onlangs aan het project in Zambia bracht.
- Onze Kerst- en Nieuwjaarswens
- Berichten uit de bestuursvergaderingen.

Nel Coumans ging zelf ook aan de slag in de derde wereld. Ze gaf haar baan als directeur van een stichting voor zwakzinnigenzorg op om van 1988 tot 1990 te helpen waar de nood hoog was: in Zambia. Daar viel het Nel op dat gehandicapten in Afrika helemaal niet meetellen. 'In een wereld waar de gezonde mens het al moeilijk heeft om te overleven, is geen aandacht voor de gehandicapte medemens', vertelt ze. Om aan

deze verwaarlozing tegenwicht te bieden, verzocht de Bisschop van Ndola Nel Coumans hem advies te geven wat er voor deze mensen kon worden gedaan en zij startte met een onderzoek.

Namens de stichting verrichtte Nel een jaar onderzoek in Zambia en kwam toen met een idee op de proppen dat ze in het tweede jaar vorm gaf: de Community Based

Rehabilitation-benadering (CBR). Kern van de aanpak is dat de CBR geen nieuwe instituten creëert, maar bij de gehandicapten op huisbezoek gaat en die thuissituatie als uitgangspunt hanteert. Nel Coumans: 'Via het rapport dat door het bisdom onderschreven werd, wilden we twee zaken benadrukken. Allereerst de mensen terplekke ervan bewust maken dat verstandelijk gehandicapt zijn geen zaak is van boze geesten of gestraft worden, maar een natuurlijke oorzaak kan hebben. Vervolgens wilden we dat dit niet een solistisch project zou zijn voor verstandelijk gehandicapten, maar dat het geïntegreerd werd in de totale zorg en samenleving. Toen al benadrukten we dat we bereid moeten zijn over onze muren heen te kijken en samen te werken.'

Voordat Nel terugkeerde naar Nederland werkte ze Jet en Serf in die deze benadering vorm en gestalte gaven. Zij leidden een Zambiaanse coördinator, zuster Annet, zo ver op, dat deze twee jaar geleden zelf het roer kon overnemen. Op het ogenblik heeft zij de touwtjes in handen.

Inmiddels was in 1989 in Nederland door enthousiaste werkers in de zwakzinnigenzorg de Stichting Jonathan opgericht. Doel van de stichting is het verwerven van financiële middelen ter ondersteuning en



instandhouding van projecten voor dagopvang van geestelijk gehandicapten in Zambia, met name in de streek De Copperbelt, rond de stad Ndola.

Situatie anno 2000

De afgelopen tien, elf jaar heeft Jonathan vele duizenden guldens overgemaakt naar het project in Zambia. Het bestuur komt regelmatig bij elkaar om de aanvragen voor ondersteuning te toetsen en om vervolgens de Nederlandse samenleving enthousiast te maken over het betreffende deelproject, het benodigde geld te verwerven en dit over te maken naar Zambia.

De voorzitter houdt per e-mail intensief contact met de mensen aan die andere zijde van de wereldbol. Helaas lukt dit niet altijd omdat de e-mail er regelmatig uitligt in Afrika.

In de maand juni bracht ze sinds lang nog eens een werkbezoek aan het project. Nel Coumans: 'Het bestuur had ten aanzien van enkele subsidieverzoeken enkele vragen die ik terplekke wilde nagaan. Daarnaast maakte ik me zorgen hoe het met onze medewerkers ginds ging. Tenslotte moest ik er hoognodig ook eens tussen uit. Dus dat kwam goed uit.'

Nel werd tot haar verrassing bij het CBR in Zambia ontvangen in een nieuw kantoor. Het project bleek

over een prima organisatie te beschikken.

Nel Coumans: 'Ze hebben een coördinator, een assistent, een secretaresse, en een lichamelijk gehandicapt meisje dat het tikwerk verzorgt. Bovendien beschikken ze sinds kort over een auto, een pick up, met chauffeur.'

Die auto wordt intensief gebruikt om de centra te voorzien van onder meer het meel dat door Canada wordt geschonken. Nel Coumans: 'Mij viel ook op dat het klimaat voor verstandelijk gehandicapten door de goede resultaten van het CBR in de laatste jaren sterk verbeterd is. Men beschikt nu ook over een gestructureerde samenwerking met de home base-care (thuiszorg voor aids-patiënten),



Colofon

Jonathan Nieuws ©

is de periodieke nieuwsbrief van Stichting Jonathan. Deze nieuwsbrief wordt vier maal per jaar gratis verspreid onder Jonathan-donateurs en sympathisanten van het werk van de stichting.

Adres Stichting Jonathan

Postbus 572, 6400 AN Heerlen

Donaties

Het werk van Jonathan kunt u ondersteunen door een bijdrage over te maken op:

- Postgiro 596262 of
- Bankrekeningnr. 6377 62606 (Generale Bank Heerlen),

telkens met vermelding van: 'Bijdrage voor Jonathan'.

Vormgeving & Productie

Hein Berendsen Public Relations, Landgraaf.

Druk

Schrijen-Lippertz, Voerendaal.



de klinieken voor epilepsie en de lagere scholen, waarvan sommige zelfs een klasje voor verstandelijk gehandicapten bleken te hebben. Ook biedt men zorg aan weeskinderen: door de vele sterfgevallen vanwege aids hebben veel kinderen geen ouders meer. Een keer per maand is er op de radio in de eigen taal, het bemba, een bewustwordingsprogramma over de zorg voor verstandelijk gehandicapten in de regio De Copperbelt.'

Eventjes dacht Nel dat de medewerkers van het CBR met veel te veel verschillende zaken tegelijk bezig waren, waardoor de core business, het eigenlijke werk, onder druk zou komen. Nel Coumans: 'Dat bezwaar heb ik laten varen. Ik heb me verzoend met het feit dat de mensen daar heel anders denken dan wij, daar kennen ze geen hokjesgeest. De centra die eigenlijk zijn opgezet voor verstandelijk gehandicapten hebben ze nu ook opengesteld voor andere mensen die in nood verkeren.'

Het meeste viel haar na een afwezigheid van enkele jaren de blijde sfeer op die er heerste onder de gehandicapten in de centra. 'De mensen hebben ondanks alle ellende ongelukkig veel plezier. In ieder centrum wordt nu door ouders en vrijwilligers gekookt voor de gehandicapten. Ze hebben een eigen groententuintje. Met de groenten en het meel wordt shima gekookt, het volksvoedsel, een gerecht dat ze heerlijk vinden. Het

feit dat de gehandicapten dit in hun centra krijgen is heel belangrijk, omdat vanwege de grote armoede, in de meeste gezinnen maar een keer per dag een maaltijd kan worden gebruikt.

Ieder centrum beschikt over leidsters en vrijwilligers die les geven en fysiotherapie aanbieden. Deze vrijwilligers krijgen op hun beurt weer bijscholing door de centrale. In de centra zijn verschillende vormen van dagopvang: voor dieper verstandelijk gehandicapten en ook voor jongere kinderen. Bedoeling is dat ze hier getraind worden in het leren zelfstandig te functioneren. De grotere deelnemers leren bovendien praktische vaardigheden, zoals naaien, koken, timmeren en groenten ver-



bouwen. De werkloosheid is groot in het district. Het verkopen van zelfgemaakte producten is moeilijk omdat veel mensen handelen met allerlei spullen. Daarom is het van extra belang dat onze gehandicapten spullen fabriceren, zoals deurmaten, waarvoor op de markt wel behoefte bestaat.'

Nel Coumans wordt door de mensen aldaar gezien als de moeder van het project. Ze werd dan ook overstelpt door hulpvragen. 'Het is een groot spel. Eerst word je overdonderd met complimenten. Je wordt de hemel in geprezen en de moeders vertellen met hun kinderen op schoot dat God het je allemaal zal lonen. Maar meteen daarna krijg je een massa hulpvragen op je bordje. In het verleden maakte ik wel eens de fout om direct toezeggingen te doen, waarvan ik later spijt kreeg. Ik ben dus voorzichtiger geworden. Wel heb ik de mensen beloofd dat ik graag zou helpen, maar dat ik eerst de aanvragen in Nederland moet gaan voorleggen aan het bestuur van de Stichting Jonathan.

Een concrete hulpvraag die door de Stichting Jonathan wordt ondersteund is de aanleg van een waterput in het landbouwproject Kafubu Block in het district Luanshya (diocesis Nbola). Drie lichamelijk gehandicapte Zambianen hebben al een landbouwopleiding gehad en geven leiding aan het project. Het landbouwproject dreigt echter te mislukken omdat er

water ontbreekt. Er kan niet worden volstaan met een eenvoudige put omdat het grondwater op grote diepte zit. Met de aanleg van de put zijn drie duizend dollars gemoeid.

Een tweede hulpvraag komt van het tweede project Kaniki-Twikatane, waar in 1997 is gestart met een landbouwproject. Stichting Jonathan heeft daar een gebouwtje betaald. Omdat de kinderen van ver komen, zou er eigenlijk een overnachtingsmogelijkheid moeten zijn. Ook worden een put en landbouwmaterialen gevraagd.

Het centrum in Chipata heeft helaas te kampen gehad met grote tegenslagen. Zo is de aannemer niet bonafide en is er veel wateroverlast. Het is nu bijna gereed, maar door de devaluatie van de kwacha (Zambiaanse munt) in de loop der tijd, is er nog geld nodig voor het dak. Stichting Jonathan heeft besloten ook aan deze vragen tegemoet te komen, opdat dit project eveneens succesvol van start kan gaan.

Een vierde project waarvoor Jonathan zich garant stelt, is het fietsenproject.

De vrijwilligers die van uit ieder centrum de gehandicapten thuis bezoeken, doen dit per fiets. De gemiddelde fiets in Zambia gaat niet zo lang mee. Maar omdat de vrijwilligers na drie jaar de fiets kunnen overnemen, zijn ze er extra zuinig op. Op korte termijn moet er weer een 50-tal fietsen worden aangeschaft.

Jonathan heeft besloten hiervoor een bedrag van 5.000 gulden beschikbaar te stellen.

Tenslotte is er een rits van kleine praktische zaken die het leven in Zambia meer kans op slagen geven en die door de Stichting Jonathan worden gehonoreerd.

De Zambiaanse munt devalueert helaas erg snel. Twaalfhonderd kwatscha's zijn slechts een gulden waard. De mensen rekenen in miljoenen, maar hebben niks. Om te voorkomen dat ook de ontwikkelingshulp slachtoffer wordt van de snelle devaluatie heeft de Stichting Jonathan besloten de hulp uit te keren in harde Amerikaanse dollars en hiervoor een bankrekening terplekke te openen.

De laatste dagen van haar verblijf in Zambia heeft Nel toch nog even even vakantie kunnen vieren. 'Het was prachtig en ik heb veel dieren gezien in de grandioze natuur. Het is spijtig dat de meeste mensen in Zambia, en zeker onze doelgroep, nooit in staat zullen zijn om dit te kunnen zien. De reis is erg lang en kostbaar.'

Strijkstok

Nel Coumans heeft op een hele goede manier afscheid kunnen nemen van haar projecten en haar mensen.

'Ik ben erg onder de indruk van het enthousiasme van onze medewerkers en de gehandicapten aldaar. Daarom vind ik het ook zo fijn dat inkomsten die onze Stichting weet te verwerven, rechtstreeks ten goede komen aan dat mooie werk in Zambia. Bij de Stichting Jonathan blijft niets aan de strijkstok hangen. Het bestuur bestaat geheel uit deskundige vrijwilligers en de bezoeken aan projecten (zoals het bovenstaande) worden helemaal uit eigen zak betaald...'

Bedankt!

Het bestuur van Stg Jonathan wil aan het eind van het jaar 2000 iedereen bedanken die middels giften de verstandelijk gehandicapten in Zambia heeft geholpen. De verstandelijk gehandicapten rekenen op ons, laten wij hen niet teleurstellen.

Het bestuur

**Wij wensen u
fijne Kerstdagen
en een gezond en
gelukkig 2001**

Belastingaftrek door schenking bij notariële akte

In Nieuwsbrief nummer 3 heeft penningmeester, Henk Bouwman u geïnformeerd over mogelijkheden van belastingaftrek door een schenking bij notariële akte.

Indien u dit ook wilt doen, neem dan contact op met Henk Bouwman of Nel Coumans. U krijgt het adres van de notaris; deze verzorgt de benodigde formulieren. De nota van de akte gaat naar het postadres van de Stichting en wordt door ons voldaan.

Indien u hiervoor voelt, maar het artikel kwijt bent, laat het dan even weten. We zenden u graag de benodigde informatie nog eens toe.

